

RECITÁL:
JOSEF ŠPAČEK
A MIROSLAV SEKERA /
RECITAL:
JOSEF ŠPAČEK AND
MIROSLAV SEKERA

Účinkující / Performers

Josef Špaček – housle / violin

Miroslav Sekera – klavír / piano

2.11. 2024

19 h, Mahenovo divadlo /
7 pm, Mahen Theatre

Program

Jan Václav Hugo Voříšek

Rondo pro housle a klavír, op. 8

Antonín Dvořák

Romantické kusy pro housle a klavír, op. 75, B150

1. Allegro moderato (Cavatina)
2. Allegro maestoso (Capriccio)
3. Allegro appassionato (Romanza)
4. Larghetto (Elegia)

Luboš Fišer

„Ruce“. Sonáta pro housle a klavír

Přestávka

Bedřich Smetana

„Z domoviny“. Duo pro housle a klavír

1. Moderato
2. Andantino

Bohuslav Martinů

Sonáta pro housle a klavír č. 3, H 303

1. Poco allegro
2. Adagio
3. Scherzo
4. Lento – Moderato – Allegro

Programme

Jan Václav Hugo Voříšek

Rondo for Violin and Piano, Op. 8

Antonín Dvořák

Romantic Pieces for Violin and Piano, Op. 75, B150

1. Allegro moderato (Cavatina)
2. Allegro maestoso (Capriccio)
3. Allegro appassionato (Romanza)
4. Larghetto (Elegia)

Luboš Fišer

“The Hands”. Sonata for Violin and Piano

Intermission

Bedřich Smetana

“From My Homeland”. Duo for Violin and Piano

1. Moderato
2. Andantino

Bohuslav Martinů

Sonata No. 3 for Violin and Piano, H 303

1. Poco allegro
2. Adagio
3. Scherzo
4. Lento – Moderato – Allegro

Program recitálu Josefa Špačka a Miroslava Sekery je složen z českých salónních kusů devatenáctého století a komorních skladeb století dvacátého. Jeho základem je trojice českých „klasiků“ – Smetana, Dvořák a Martinů.

Vamberský rodák Jan Václav Hugo Voříšek (1791–1825) se jako klavírista věnoval interpretaci děl o generaci staršího L. van Beethovena, což se promítá i do stylu jeho *Ronda pro housle a klavír*, op. 8. V této drobnější jednověté kompozici z roku 1821 po volné závažnější introdukci následují svižnější části virtuózního charakteru, ve kterých vždy jeden z nástrojů dominuje. Závěrečná gradace pak klade rovnocenné nároky na oba hráče. Skladba byla věnována manželce císařského dvorního sekretáře Ignaze Franze von Mosela.

Romantické kusy pro housle a klavír, op. 75, patří mezi často interpretované a oblíbené cykly Antonína Dvořáka (1841–1904). Jeho původní název byl *Drobnosti* a byl určen pro dvoje housle a violu – na kterou hrál sám skladatel – k sousedskému muzicírování s přáteli. O současný název *Romantické kusy* se zasloužil vydavatel Dvořákových děl Fritz Simrock. Čtveřice solitérních, vzájemně kontrastních charakteristických kusů *Cavatina*, *Capriccio*, *Romanza* a *Elegia* vznikala v lednu roku 1887, kdy se Dvořákovi a jeho rodině dostávalo – zejména díky J. Brahmovi – státní podpory a jeho mezinárodní kariéra se slibně rozvíjela. Navzdory tomu, že *Romantické kusy* byly zkomponovány mezi sedmou a osmou symfonií, jedná se o dílko určené hudebním amatérům (tedy v doslovném překladu „milovníkům hudby“). Ovšem, „nepsalí Beethoven a Schumann také kdysi zcela malými prostředky a jak?“, uzavírá A. Dvořák.

Hudbu Luboše Fišera (1935–1999) znají snad všichni Češi, aniž to často tuší. Kdo by neznal seriálové hudební verze *Macha a Šebestové*, *Arabely*, *Takové normální rodinky*, ale také *Tajemství hradu v Karpatech*, *Valerii a týden divů* a desítky dalších hudeb. Právě oblast filmové hudby bývá často nejsvobodnějším prostorem kreativity, jakýmsi cvičištem skladatelů v uplatňování různých hudebních stylů a žánrů. Nicméně „*Ruce*“ – *Sonáta pro housle*

a klavír (1959) všem těmto známým skladbám předchází. Je sice zralým dílem, ovšem z pera mladého avantgardního skladatele, studenta kompozice na HAMU. Už tehdy skladatel uvažoval o názvu *Crux (Kříž)*, který se vztahuje k ukřižování Ježíše Krista. Vzhledem k období vzniku, tedy konci 50. let, nakonec autor tento název použil až pro jedno ze svých pozdějších děl. Od samého počátku silně vypjatý expresivní výraz sonáty „Ruce“ je výsledkem uplatnění příkře disonantních intervalů, jako jsou zvětšené kvarty, velké septimy a další.

Duo Bedřicha Smetany (1824–1884) „Z domoviny“ vzniklo čtyři roky před smrtí autora, který jej komponoval už jako neslyšící. Jedná se o diptych vytvořený na objednávku hamburského nakladatele Huga Pohleho, který vytušil finanční příležitost v národně laděném cyklu ideálním pro salónní příležitosti, ovšem s německým názvem. To Smetana odmítl a věnoval skladbu Alexandru Janovi knížeti z Thurn-Taxisu. Dvojice hudebních vět má charakter odvozený od slovanských tanců: dumky a skočné polky, které jsou prokládány plochami s kontrastními, vážnějšími náladami.

Políčského rodáka Bohuslava Martinů (1890–1959) zavál jeho zájem o další studium hudby do Francie, později byl nucen z politických důvodů uniknout do USA a 50. léta strávil ve Švýcarsku. *Sonáta pro housle č. 3, H 303*, je plodem období 2. světové války, kterou skladatel strávil s manželkou v New Yorku, kam z Evropy uprchl před gestapem. Rozsáhlá, téměř půlhodinová sonáta je v zásadě v klasické sonátové formě se zpěvnou druhou větou a scherzem ve větě třetí. Od počátečních úzkostných a naléhavých myšlenek dílo postupně přechází k melancholické zpěvnosti ve druhé větě. Radost, jež probleskuje třetí větou, je jen epizodická a celkové vyznění scherza příliš optimistické není. Také závěrečná věta se jen obtížně propracovává k výsledné gradaci. Od zpěvného lenta se prodírá neurotickým moderatem až ke znepokojivě pulzujícímu závěru.

Martin Flašar

The programme for this recital by Josef Špaček and Miroslav Sekera is composed of Czech salon pieces of the nineteenth century and chamber compositions of the twentieth century. Its cornerstone is the trio of Czech “classics” Smetana, Dvořák and Martinů.

Native of Vamberk Jan Václav Hugo Voříšek (1791–1825) dedicated himself as a pianist to the interpretation of the works of Ludwig van Beethoven, a composer a generation older, and this is also reflected in the style of his *Rondo for Violin and Piano*, Op. 8. In this small one-movement composition from 1821, a leisurely and rather solemn introduction is followed by brisker parts of a virtuoso nature in which one of the instruments always dominates. The final gradation then places equal demands on both players. The composition was dedicated to the wife of the Secretary of the Imperial Court Ignaz Franz von Mosel.

Romantic Pieces for Violin and Piano, Op. 75 are among the frequently interpreted and popular cycles written by Antonín Dvořák (1841–1904). Their original title was *Bagatelles* and they were intended for two violins and a viola – played by the composer himself – for neighbourhood music-making with friends. Fritz Simrock, publisher of Dvořák’s works, was responsible for the current name *Romantic Pieces*. The quartet of mutually contrasting characteristic stand-alone pieces *Cavatina*, *Capriccio*, *Romanza* and *Elegia* was written in January 1887 at a time at which Dvořák and his family were receiving state support – largely thanks to Johannes Brahms – and his international career was developing promisingly. Despite the fact that these *Romantic Pieces* were composed between his seventh and eighth symphonies, this is a piece intended for music amateurs (in literal translation “music lovers”). However, “*did not Beethoven and Schumann also write at one time with very little means, and to what effect?*” concludes Dvořák.

Surely all Czech people know the music of Luboš Fišer (1935–1999), often without suspecting it. Who does not know the musical television series *Mach and Šebestová*, *Arabela* and *Just*

a *Normal Family*, as well as *The Mysterious Castle in the Carpathians*, *Valeria* and *Her Week of Miracles* and dozens of other examples of his music? Film music often provides the freest space for creativity, a kind of training ground for composers in the application of various musical styles and genres. Nevertheless, “*The Hands*” – *Sonata for Violin and Piano* (1959) precedes all these well-known compositions. Although it is a mature work, it comes from the pen of a young avant-garde composer, a student of composition at the Music and Dance Faculty at the Academy of Performing Arts in Prague (HAMU). At the time, the composer considered the title *Crux* (Cross), referring to the crucifixion of Jesus Christ. In view of the time at which it was written, the end of the 1950 s, the composer finally used this name for one of his later works. From the outset, the strongly intense expressiveness of the sonata “*The Hands*” results from the application of starkly dissonant intervals such as augmented fourths, major sevenths, and so on.

Bedřich Smetana’s (1824–1884) duo “*From My Homeland*” was written four years before its composer’s death at a time when he was already deaf. It is a diptych commissioned by the publisher Hugo Pohle in Hamburg, who sensed a financial opportunity in a nationally toned cycle ideal for salon occasions, though with a German title. Smetana refused this and dedicated the composition to Alexander Jan Prince of Thurn and Taxis. The pair of musical movements has a character derived from Slavic dances, dumky and leaping polkas, which are interspersed with spaces with contrasting, more serious moods.

Born in Polička, Bohuslav Martinů (1890–1959) was drawn to France by his interest in further study of music. He was later forced to escape to the USA for political reasons and spent the 1950 s in Switzerland. His *Sonata No. 3 for Violin, H 303* was written during the Second World War, which the composer spent with his wife in New York, where he had settled after fleeing Europe from the Gestapo. This lengthy, nearly half-hour, sonata is essentially written in classical sonata form with a melodious

second movement and a scherzo in the third movement. The piece transitions gradually from its initial anxious and insistent thoughts into melancholic lyricism in the second movement. The joy that flashes in the third movement is merely episodic and the overall tone of the scherzo is not particularly optimistic. The final movement also works only uneasily towards the final gradation. It makes its way from a melodious *lento* through a neurotic *moderato* to a disturbingly pulsating conclusion.

Martin Flašar

Josef Špaček

Housle

Josef Špaček je houslista, který si svou hrou podmaňuje publikum celého světa a řadí se mezi nejvýraznější talenty své generace. Jeho hra vyniká technickou jistotou, virtuozitou, osobitým výrazem a širokým rozsahem barevnosti zvuku. Vystupuje s významnými orchestry po celém světě, mj. s Orchestre de Paris, Rundfunk-Sinfonieorchester Berlin, Bamberger Symphoniker, Konzerthausorchester Berlin, Tonhalle-Orchester Zürich, Helsinki Philharmonic Orchestra atd. Je zároveň skvělým komorním hráčem a pravidelným hostem festivalů i koncertních sálů po celém světě. V mnoha ohledech unikátní je čerstvá nahrávka českých duí pro housle a violoncello s Tomášem Jamníkem, vydaná pod názvem *Cesty* (Supraphon, 2022). Josef Špaček studoval pod vedením renomovaných pedagogů Idy Kavafian a Jaime Lareda na Curtisově hudebním institutu ve Filadelfii a Itzhaka Perlmana na newyorské Juilliard School. Studium na Pražské konzervatoři absolvoval pod vedením Jaroslava Foltýna. V roce 2011 se stal historicky nejmladším koncertním mistrem České filharmonie a na této pozici setrval devět sezon až do roku 2020. Orchester jej v roce 2016 jmenoval rezidentním umělcem. Josef Špaček hraje na housle „LeBrun; Bouthillard“ Guarneri del Gesù (cca 1732) zapůjčené od společnosti Ingles & Hayday.

Violin

Josef Špaček is a violinist whose playing captivates audiences all over the world and ranks among the most outstanding talents of his generation. His playing is distinguished by technical assurance, virtuosity, distinctive expression and a wide range of tonality. He has performed with major orchestras around the world, including the Orchestre de Paris, Rundfunk-Sinfonieorchester Berlin, Bamberger Symphoniker, Konzerthausorchester Berlin, Tonhalle-Orchester Zürich, Helsinki Philharmonic Orchestra etc. He is also an accomplished chamber musician and a regular guest at festivals and concert halls around the world. Unique in many respects is a fresh recording of Czech duos for violin and cello with Tomáš Jamník, released under the title *Cesty* (Supraphon 2022). Josef Špaček studied under renowned teachers Ida Kavafian and Jaime Laredo at the Curtis Institute of Music in Philadelphia and Itzhak Perlman at the Juilliard School in New York. At the Prague Conservatory, he studied under Jaroslav Foltýn. In 2011, he became the youngest ever concertmaster of the Czech Philharmonic Orchestra, a position he held for nine seasons until 2020. In 2016, the orchestra appointed him artist-in-residence. Josef Špaček plays the violin “LeBrun; Bouthillard” Guarneri del Gesù (c. 1732) on loan from Ingles & Hayday.

Miroslav Sekera

Klavír

Miroslav Sekera je dlouhodobě považován za jednoho z našich nejlepších a nejzajímavějších pianistů. Jeho hra okouzluje „*excellentní technickou přípravou, soustředěným výkonem, pokorným projevem bez zbytečných pódiových afektů a porozuměním dílům, které prezentuje*“ (Časopis Harmonie). Vystoupil jako sólový i komorní hráč na mnoha prestižních pódii, jako jsou vídeňský Konzerthaus a Musikverein, The Kennedy Center ve Washingtonu, tokijská Opera City Concert Hall nebo domovské Rudolfinum. Pravidelně spolupracuje s předními českými orchestry a festivaly. V roce 2019 absolvoval japonské turné s legendárním cellistou Tsuyoshim Tsutsumim a v téže roce vystoupil jako sólista na mezinárodním festivalu v japonské Karuizawě, kde provedl 2. klavírní koncert J. Brahmsa. Nejnovější diskografie zahrnuje skvěle hodnocené sólové album s díly F. Liszta a B. Smetany (Supraphon, 2020) a album sonát W. A. Mozarta, E. Ysäye, P. I. Čajkovského, S. Prokofjeva a F. Kreislera pro housle a klavír s Olgou Šroubkovou (Radioservis, 2022). Jeho nevšední talent se projevil již ve třech letech, kdy začal hrát souběžně na klavír i na housle. Díky umění hry na oba nástroje byl vybrán do role malého Mozarta v oskarovém filmu Amadeus režiséra Miloše Formana. Studium hry na klavír ukončil na Hudební fakultě Akademie múzických umění u docenta Miroslava Langeru.

Piano

Miroslav Sekera has long been considered one of our best and most interesting pianists. His playing impresses with “excellent technical preparation, focused performance, humble expression without unnecessary stage affectations and understanding of the works he presents” (Harmonie magazine). He has performed as a soloist and chamber musician at many prestigious venues, including the Vienna Konzerthaus and Musikverein, The Kennedy Center in Washington, D.C., Tokyo’s Opera City Concert Hall, and his home Rudolfinum. He regularly collaborates with leading Czech orchestras and festivals. In 2019 he toured Japan with the legendary cellist Tsuyoshi Tsutsumi and in the same year performed as a soloist at the International Festival in Karuizawa, Japan, where he performed Brahms’ Piano Concerto No. 2. The latest discography includes a highly acclaimed solo album with works by F. Liszt and B. Smetana (Supraphon 2020) and an album of sonatas by W. A. Mozart, E. Ysäye, P. I. Tchaikovsky, S. Prokofiev and F. Kreisler for violin and piano with Olga Šroubková (Radioservis 2022). His extraordinary talent was already evident at the age of three, when he began to play the piano and violin simultaneously. Thanks to his skill on both instruments, he was chosen to play the role of little Mozart in the Oscar-winning film Amadeus directed by Miloš Forman. He completed his piano studies at the Faculty of Music of the Academy of Performing Arts with Associate Professor Miroslav Langer.

